

هند اشعار ہندی خسرو
خسرو دریا پریم کا لٹری وائی ددعار
جو اتر سوڈوب گیا جو ڈوبا سو بیار

سیخ وہ سوئی دیکھو کہ روؤں میں دن رین
پیا پیا میں کرت ہوں بھروں پل بھر مکہ ناچین

خسرو یازی پریم کی میں اکلہوں ہی کہ سنگ
جیت گئی تو پیا مورے ہاری پی کہ سنگ

ساجن بہ مت جانو تو ہم بگھڑت موہے کو چین
دیا جلت ہے رات میں او جیا جلت پن رین

سنگ امیر خسرو بین ترقی و

ہندی است . امری الازم بہ فکر است کہ بہ یاری

طبع روان و ذوق خدادادی و نیز بہ سبب اینکہ او

در محیط جدیدی در ادبیات فارسی تربیت شد و لہذا

لہذا و ترکیبات تازه و اندیشہ ہوائی خاص داشت .

خسرو طبعا تازگی ہوائی بسیار در سخن وی مشاہدہ

می شد و بسیاری مضامین نو و بیانی منتخب

در آثار او ملاحظہ کردہ فکر می کنند کہ مملکت

ہمیں سبب مشاعران و نویسندگان متاخرین از او

بارہا بہ استاد ی یاد کردہ اند . امیر خسرو را از

میان بنیانگذاران سنگ ہندی بشمار می روند

امیر خسرو علاوہ بر شعر و نثر فارسی

و اردو وی از موسیقی نیز بجزوہ مند بودہ و از

موسیقی دانان مشہور زمان خود بشمار می رفتہ

می آید کہ خسرو در شعر و موسیقی یکی از نامداران

تاریخ است . امیر خسرو سخن خالصی داشت و آہنگهای

ساختہ . امیر خسرو را ایجاد کنندہ تیلہ و سہتار

می نامند

و ویژگی های هم غزلیات امیر خسرو
اگر چه شگفت است امیر خسرو بسیار جامع است ولی
او به سبب شاعری مشهور شد وی در زبان فارسی
انواع شعر مانند قصیده و مثنوی و مراثی و رباعی و
ترجیع بند قلم آرائی کرد اما وی خصوصا در زمین
غزلیات مهارت تامه داشت
غزلیات خسرو در یک ریاضه فکوتاه نوشته شده است
مثال - قطره آب خورد مالکیان

تا نکلند رو به سوی آسمان
سوز و گداز - در غزلیات امیر خسرو سوز و
گداز دارد. اما این طور می سراید که معلوم می شود
به محبوب خود حاشی بیان می کنند
مثال - دل ز تن بردی و در جانی هنوز
دردها دادی و درمائی هنوز

حدت اسلوب سبک - این عنصر برای بیشتر
غزل خیلی مهم است. شیخ سعدی موحد حدت
اسلوب است ولی امیر خسرو هم در مقام مثال
داده است - خسرو میگوید اگر محبوب ظلم و ستم
می کند عشق به او کم نشود. او می گوید عشق محسوس
بسیار گران است.

مانند هر دو عالم قیمت خود گفته ای
نرخ بالا اکنون که ارزانی هنوز
استفاده ضرب المثل - خسرو جا بجا در غزل
خویش ضرب المثل و محسوسها ضرب المثل هندی
که در آن زمان رایج و معروف بود خیلی استفاده
کرده است.

مثال - بوی خوش آید از تو در حبیب
گل داری یا همین است بویت
تشبیهات و استعارات - خسرو خود گفته
است که من بسیار تشبیهات را ایجا کردم
و این دعوی خسرو درست است زیرا که در غزلیات